

Titel: »Smaastykker« ældre end 48

Citation: "»Smaastykker« ældre end 48", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p327-kom-root.pdf> (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **Bibelfoderalet** : el. bibelfutteralet, der i journaloptegnelsen NB:49, fra sept. 1846, af SK omtales som »det gl. Federal til min Bibel«, SKS 20, 48,32.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 1

◀ **nogle Sjouere, der rive og slide i Varerne** : hentyder til de løsarbejdere, dragere, der på torvene stod klar til at hjælpe de handlende bønder, når de om morgenen ankom med deres varer. Sml. journaloptegnelsen JJ:463, i SKS 18, 294, samt den ubenyttede artikel »Skrivelse til Aftenbladet« (1846), hvor det hedder: »En Anmelder kan han da egentligen ikke kaldes, men det hele Optrin som mangt et tidligere i Literaturen erindrer mig om, hvad man seer i det daglige Liv. Om Torvedagen saa kommer Bonden kjørende ind med sine Varer, han har dem omhyggeligt indsvøbt i rene Klæder, han glæder sig allerede forud ved Tanken om, at naar han lukker op, det Hele da maa see reenligt og indbydende ud og fristende for Kjøberne. Men Kjøberen kommer ikke først, nei først kommer der en 3 a 4 af de væmmeligste Torvesjouere, som rive og slide i Varerne, besudle det rene Kjød med deres ækle Berøring. Med en saadan Torvesjouer kan hiin Anmelder bedst sammenlignes, de have ikke blot Væmmeligheden tilfælles, men ogsaa Stræben: at tjene nogle Drikkeskillinger – ved at bære hjem og ved at anmelde« (Pap. VII 1 B 86, s. 279).

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 7

◀ **Recensenter** : anmeldere.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 9

◀ **Evangeliet om Lilierne** : sigter til den forordnede prædiketekst til 15. søndag efter trinitatis, Matt 6,24-34: »Ingen kan tjene to Herrer; thi han maa enten hade den ene og elske den anden, eller holde sig til den ene og foragte den anden. I kunne [kan] ikke tjene Gud og Mammon. Derfor siger jeg Eder: bekymrer Eder ikke for Eders Liv, hvad I skulle [skal] æde [spise], og hvad I skulle drikke; ikke heller for Eders Legeme, hvad I skulle iføres. Er ikke Livet Mere end Maden, og Legemet Mere end Klæderne? Seer til Himmels Fugle; de saae ikke, og høste ikke, og sanke ikke i Lader, og Eders himmelske Fader føder dem; ere I ikke meget Mere end de? Men hvo [hvem] iblandt Eder kan lægge en Alen til sin Væxt, endog [skønt] han bekymrer sig derfor? Og hvi bekymre I Eder for Klæderne? Betragter Lilierne paa Marken, hvorledes de voxe; de arbeide ikke, spinde ikke. Men jeg siger Eder, at end ikke Salomo i al sin Herlighed var saa [således] klædt, som een af dem. Klæder da Gud saaledes det Græs paa Marken, som er i Dag, og i Morgen kastes i Ovnen, skulde han ikke meget mere klæde Eder, I lidet troende! Derfor skulle [skal] I ikke bekymre Eder, og sige: hvad skulle vi æde? eller: hvad skulle vi drikke? eller: hvormed skulle vi klæde os? efter alt saadant søge Hedningene; thi Eders himmelske Fader veed, at I have alle disse Ting behov. Men søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle og [også] alle disse Ting tillægges Eder. Bekymrer Eder derfor ikke for den anden Morgen, thi den Dag i Morgen skal bekymre sig for sit Eget. Hver Dag haver nok i sin Plage«, *Forordnet Alter-Bog for Danmark*, Kbh. 1830 [1688], ktl. 381, s. 147f. Sml. journaloptegnelsen NB:49 (1846), i SKS 20, 48, hvor der henvises til optegnelsen her.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 10

◀ **Ingen kan lægge en Alen til sin Væxt** : se Matt 6,27.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 13

◀ **ikke har Aabning** : ikke har afføring, har forstoppelse.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 14

◀ **Det Evangelium om Enkens Søn i Nain** : sigter til beretningen i Luk 7,11-17 om Jesu opvækkelse af enkens søn i Nain, hvilken er kirkens evangelietekst til 16. søndag efter trinitatis: »Og det begav sig Dagen derefter, at han [Jesus] gik til en Stad, som hedde Nain, og der gik Mange af hans Disciple med ham, og meget Folk. Men der [da] han kom nær til Stadens Port, see, da blev en Død udbaaren, som var sin Moders eenbaarne Søn, og hun var en Enke; og meget Folk af Staden gik med hende. Og der Herren saae hende, ynkedes han inderligen over hende, og sagde til hende: græd ikke. Og han traadte til og rørte ved Baaren; (men de, som bare, stode stille) og han sagde: du unge Karl, jeg siger dig, staa op! Og den Døde reiste sig op, og begyndte at tale; og han gav hans Moder ham. Men en Frygt betog Alle, og de prisede Gud, og sagde: der er en stor Prophet opreist iblandt os, og Gud haver besøgt sit Folk. Og denne Tale om ham kom ud i det ganske Judæa, og i alt det omkringliggende Land« (NT-1819).

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 16

◀ **Jfr. Pæthau** : (Mette Susanne Laura) Augusta Conradi-Pæhtau (f. 31. aug. 1820, døbt i nov. s.å. i Holmens sogn), datter af Johan Gotfred Conradi-Pæhtau, som frem til 1847, hvor han døde 52 år gammel, drev restaurant på etagen over Minis konditori på Kongens Nytorv. Augusta var ugift og levede efter faderens død sammen med sin mor i Teglegaardsstræde 193.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 22

◀ **Mynster** : dvs. mønster.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 23

◀ **en Liig- eller Brudetale** : En ligtale el. gravtale holdes, oftest af præsten, enten ved graven el. i det hus, hvorfra liget føres til kirkegården, mens en brudetale el. bryllupstale holdes af præsten i kirken foran brudeparret.

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 23

◀ **Uforkrænkelighed** : uforgængelighed; der spilles på 1 Pet 3,4, hvor det siges, at kvindernes skønhed ikke skal være i det ydre, men »Hiertets skiulte Menneske i en sagtmodig og stille Aands uforkrænkelige Væsen, hvilket er meget kosteligt for Gud« (NT-1819).

I trykt udgave: Bind 27 side 343 linje 27

◀ **endnu engang vil skrive om Ægteskabet** : SK havde skrevet udførligt om ægteskabet i »Ægteskabets æstetiske Gyldighed« i anden del af *Enten – Eller* (1843), i SKS 3, 13-151; »Ved Anledningen af en Brudevielse« i *Tre Taler ved tænkte Leiligheder* (1845), i SKS 5, 419-441; og »Adskilligt om Ægteskabet mod Indsigelser« i *Stadier paa Livets Vei* (1845), i SKS 6, 85-171.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 1

◀ **Fischart** : Johann Fischart (o. 1546-91), tysk forf., satiriker.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 3

◀ **Noget af ham citeret i Flögel Gesch. der komischen Literatur 3^d B. p. 339 o: fl.** : sigter til kapitlet om Fischart i C.F. Flögels *Geschichte der komischen Litteratur* bd. 1-4, Liegnitz og Leipzig 1784-87, ktl. 1396-1399; bd. 3, s. 326-378. Heri findes et afsnit om Fischarts mest kendte værk, *Affentheurlich Naupengeheurliche Geschichtklitterung* (1575), en videredigtende overs. af Rabelais' roman *Gargantua* (s. 334-344). For at give en smagsprøve på Fischarts stil vælger Flögel uddrag af romanens femte kapitel, hvis indhold er en humoristisk anbefaling af ægteskabet. Flögel skriver s. 339: »Es enthält eine Empfehlung des Ehstandes, die mit der lebhaftesten Laune geschrieben ist; und wovon mich ein Hagestolz versicherte, daß er würde geheirathet haben, wenn er sie in frühern Jahren gelesen hätte, als ich sie ihm vorlas. Doch da das Capitel zu lang ist, will ich nur hier und da einige Brosamen sammeln.« Herefter, s. 339-344, følger fem sider med uddrag.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 4

◀ **Det Evangelium om Skattens Mønt** : sigter til beretningen i Matt 22,15-22, hvor det fortælles, at farisæerne lod nogle af deres disciple sammen med herodianere opsøge Jesus for at spørge, om han mente, det var tilladt at give kejseren skat. Men Jesus gennemskuede deres list og sagde: »Viser mig Skattens Mynt. Men de bragte ham en Penning. Og han sagde til dem: hvis Billede og Overskrift er dette? De sagde til ham: Keiserens. Da sagde han til dem: saa giver Keiseren det, som Keiserens er, og Gud det, som Guds er«, v. 19-21 (NT-1819). Denne evangelietekst benyttes på 23. søndag efter trinitatis.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 6

◀ **Guds Billede i os** : se skabelsesberetningen i 1 Mos 1, hvor det fortælles: »Gud sagde: lader os gjøre et Menneske i vort Billede, efter vor Lignelse (...). Og Gud skabte Mennesket i sit Billede, han skabte det i Guds Billede; Mand og Qvinde skabte han dem«, v. 26-27 (GT-1740).

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 8

◀ **I Epistelen til samme Søndag (Phil: 3.) staaer: vort Borgerskab er i Himlen** : Epistelteksten 23. søndag efter trinitatis er Fil 3,17-21, hvor Paulus skriver: »Thi vort Borgerskab er i Himlene, hvorfra vi og [også] forvente Frelseren, den Herre Jesum Christum« (v. 20; NT-1819).

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 11

◀ **efter det apostoliske Ord** : dvs. efter NT.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 13

◀ **siddet i stor Bedrift** : fast udtryk: styret en stor næringsvirksomhed.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 16

◀ **Et Stillebens-Stykke** : fast æstetisk betegnelse for et maleri med opstilling af livløse genstande og døde dyr. Udtrykket 'stilleben' kan i videre anvendelse betegne et stille, uforstyrret liv el. den litterære fremstilling af en sådan tilstand.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 22

◀ **Perlemoders-Knap** : knap af perlemor.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 26

◀ **næstendeels** : meget nær ved, næsten.

I trykt udgave: Bind 27 side 344 linje 28

◀ **til Overflod** : overflødig, til ingen nytte.

I trykt udgave: Bind 27 side 345 linje 1

◀ **ergo** : lat. følgelig.

I trykt udgave: Bind 27 side 345 linje 13

◀ **Slægtskab det Djævelskab** : spiller på titlen til Thomasine Gyllembourgs anonyme novelle »Slægtskab og Djævelskab«, trykt 1830 i *Kjøbenhavns flyvende Post* (nr. 27-28, 30-35, 40, 42 og 44-45), optrykt i *Noveller, gamle og nye, af Forfatteren til »En Hverdags-Historie«*, udg. af J.L. Heiberg, bd. 2, 1835, s. 2-122. – **Djævelskab**: i dagligsproget: tøjleri, plageri.

I trykt udgave: Bind 27 side 345 linje 14

◀ **Nabo-Vinkler** : i geometrien to vinkler, der er fælles om det ene ben, og som tilsammen udgør 180 grader. Deres fælles basis består da af de to andre ben, som tilsammen udgør en lige linie.

I trykt udgave: Bind 27 side 345 linje 16